

Prawo w pomocy społecznej
Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Praca socjalna Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 24PSOS.24P.06957.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Koordynator zajęć	Joanna Rajewska de Mezer	
Prowadzący zajęcia	Joanna Rajewska de Mezer	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 15, Egzamin - Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z zagadnieniami, pojęciami i instytucjami wybranych dziedzin prawa, a w szczególności z regulacjami prawa socjalnego, rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego, administracyjnego, procedury administracyjnej, prawa pracy oraz ich miejscem w systemie obowiązującego prawa.
C2	Wyposażenie studentów w pogłębioną wiedzę dotyczącą problemów z zakresu prawa socjalnego, rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego, administracyjnego, procedury administracyjnej i prawa pracy oraz ukształtowanie praktycznych umiejętności wykorzystania przedmiotowych zagadnień w pracy z beneficjentem pomocy społecznej oraz jego rodziną w celu jego aktywizacji i przeciwdziałaniu marginalizacji społecznej.
C3	Ukazanie charakterystycznych dla tej gałęzi prawa instytucji oraz procedur postępowania przed organami administracji, sądami zmierzających do ochrony i wsparcia beneficjenta i jego rodziny w procesie wyjścia z trudnej sytuacji, w której uzasadnione jest wdrożenie procedur przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej.
C4	Zdobycie przez studenta pogłębionej umiejętności posługiwania się tekstem prawnym, poprawnej interpretacji przepisów prawa, właściwego stosowania orzecznictwa sądowego oraz zastosowania uzyskanej wiedzy przy rozwiązywaniu zadanych problemów praktycznych.

Wymagania wstępne

Podstawowe wiadomości z zakresu wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma pogłębioną wiedzę na temat znaczenia regulacji prawa socjalnego, rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego, postępowania administracyjnego oraz prawa pracy dla kształtowania stosunków społecznych i budowy systemu ochrony i wsparcia jednostki i rodziny, będących beneficjentami pomocy społecznej	PSO_K2_W01, PSO_K2_W02, PSO_K2_W08	Egzamin ustny
W2	Zna znaczenie i potrafi zdefiniować podstawowe pojęcia i instytucje prawa, ze szczególnym uwzględnieniem pojęć i instytucji prawa socjalnego, rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego, postępowania administracyjnego oraz prawa pracy - występujące w pracy pracownika socjalnego wypełniającego ustawowo przewidziane zadania z zakresu pomocy społecznej.	PSO_K2_W01, PSO_K2_W02, PSO_K2_W06	Egzamin ustny
W3	zna właściwe dla pomocy społecznej regulacje prawne z zakresu pomocy społecznej i dziedzin prawa z nią powiązanych oraz zasady interpretacji przepisów prawa	PSO_K2_W01, PSO_K2_W02	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	Posiada umiejętność: systematyzowania wiedzy szczegółowej; porównywania różnych instytucji prawa socjalnego, rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego, praw pracy i postępowania administracyjnego, artykułowania ich cech szczególnych oraz wskazywania ich znaczenia dla wsparcia rodziny oraz projektowania działań z zakresu pomocy społecznej.	PSO_K2_U03, PSO_K2_U04	Egzamin ustny
U2	posiada umiejętność wyinterpretowania z przepisu prawnego normy prawnej - w szczególności z zakresu prawa socjalnego, rodzinnego i opiekuńczego, prawa cywilnego, prawa pracy oraz postępowania administracyjnego, wykorzystywanymi w prowadzeniu pracy z beneficjentem pomocy społecznej i oraz konstruowaniu indywidualnie dobranych oddziaływań pomocowych.	PSO_K2_U01, PSO_K2_U03	Egzamin ustny
U3	posiada umiejętność prawidłowego posługiwania się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu prawoznawstwa, prawa socjalnego, rodzinnego i opiekuńczego, prawa cywilnego, prawa pracy oraz postępowania administracyjnego wykorzystywanymi w prowadzeniu pracy z klientem pomocy społecznej.	PSO_K2_U01, PSO_K2_U03	Egzamin ustny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	korzysta ze źródeł literaturowych w celu pogłębienia wiedzy na temat problemów prawnych wynikających ze stosowania rozwiązań przewidzianych przepisami obowiązującego prawa.	PSO_K2_K03, PSO_K2_K04, PSO_K2_K05	Egzamin ustny
K2	ocenia wkład pracy własnej i innych w pracy zespołowej podczas zajęć oraz potrafi pracować w grupie przy projektowaniu rozwiązań zadanych problemów i przypadków)	PSO_K2_K02, PSO_K2_K03, PSO_K2_K05	Egzamin ustny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Podstawowe pojęcia z zakresu prawoznawstwa oraz prawa socjalnego, rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego, prawa pracy i procedury administracyjnej. Rozwiązywanie przypadków podsumowujących zagadnienia poruszone podczas wykładów, dyskusja i konstruowanie pism procesowych	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
2.	Pojęcie i cele ubezwłasnowolnienia. Procedura ubezwłasnowolnienia. Rozwiązywanie przypadków podsumowujących omówioną problematykę oraz sporządzanie pism procesowych.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
3.	Problematyka opieki i kurateli, przesłanki ustanowienia opiekuna i kuratora, ich uprawnienia i obowiązki, nadzór nad wykonywaniem opieki i kurateli. Instytucja ubezwłasnowolnienia, jego rodzaje oraz procedura. Rozwiązywanie przypadków podsumowujących zagadnienia poruszone podczas wykładów, dyskusja i konstruowanie pism procesowych	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Instytucja małżeństwa – zawarcie i rozwiązanie związku małżeńskiego, prawa i obowiązki małżonków. Rozwiązywanie kasusów podsumowujących zagadnienia poruszone podczas wykładów, dyskusja i konstruowanie pism procesowych.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
5.	Władza rodzicielska oraz podstawy ingerencji w jej wykonywanie (ograniczenie, zawieszenie i pozbawienie władzy rodzicielskiej), piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna, oraz normy regulujące kontakty rodzica z dzieckiem. Rozwiązywanie kasusów podsumowujących zagadnienia poruszone podczas wykładów, dyskusja i konstruowanie pism procesowych. Obowiązek alimentacyjny – (pojęcie, podmioty zobowiązane, zakres i przedmiot obowiązku). Problematyka pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Rozwiązywanie kasusów podsumowujących zagadnienia poruszone podczas wykładów, dyskusja i konstruowanie pism procesowych	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
6.	Podstawowe zagadnienia z zakresu prawa pracy. Zasady prawa pracy, definicja stosunku pracy, umowa o pracę (jej zawarcie, podstawy prawne rozwiązania), prawa i obowiązki pracodawców i pracowników podstawy.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
7.	Elementy prawa pomocy społecznej – formy pomocy i przesłanki jej udzielenia. Szczegółowe omówienie zasady pomocniczości i jej znaczenia w działaniach z zakresu wsparcia beneficjenta oraz znaczenia pracy socjalnej i specjalistycznego poradnictwa dla właściwego przebiegu procesów pomocowych. Rozwiązywanie kasusów podsumowujących zagadnienia poruszone podczas wykładów, dyskusja i konstruowanie pism procesowych.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
8.	Świadczenia pieniężne przyznawane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, oraz przesłanki ich przyznania, obliczanie wysokości świadczenia. Świadczenia rodzinne – przesłanki ich nabycia. Rozwiązywanie kasusów, ćwiczenia w obliczaniu wysokości świadczeń.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
9.	Zagadnienia z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, w tym postępowanie w sprawie diagnostyki i leczenia psychiatrycznego osób chorych psychicznie, organy prowadzące działania z zakresu profilaktyki, pomocy i wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin. Rozwiązywanie kasusów podsumowujących zagadnienia poruszone podczas wykładów, dyskusja i konstruowanie pism procesowych. Rozwiązywanie kasusów podsumowujących zagadnienia poruszone podczas wykładów, dyskusja i konstruowanie pism procesowych.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
10.	Elementy prawa cywilnego. Omówienie umów darowizny, dożywocia. Podstawy prawa spadkowego (dziedziczenie ustawowe i testamentowe). Rozwiązywanie kasusów podsumowujących zagadnienia poruszone podczas wykładów i konwersatoriów, dyskusja i konstruowanie pism procesowych.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
11.	Przeciwdziałania przemocy domowej. Pojęcie przemocy , przyczyny i skutki jej występowania. Podstawy prawne przeciwdziałania przemocy oraz wspierania i ochrony ofiar. Procedury i instytucje wspierające osoby poszkodowane przemocą.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Praca z tekstem, Praca w grupach, Rozwiązanie zadań praktycznych
Ćwiczenia	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Prezentacja ustna dotycząca zagadnienia prawnego i dyskusja na ten temat, dodatkowe pytania. Na ocenę prezentacji i dyskusji składa się: • bardzo dobry (bdb; 5,0): zastosowanie odpowiedniego (naukowego, prawniczego) słownictwa, trafny i celowy dobór wątków, logiczne i adekwatne wypowiedzi/komentarze, unikanie spekulacji i podpierania się wiedzą potoczną, własne i krytyczne przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu • dobry plus (+db; 4,5): zastosowanie odpowiedniego (naukowego, prawniczego) słownictwa, trafny i celowy dobór wątków, logiczne i adekwatne wypowiedzi/komentarze, unikanie spekulacji i podpierania się wiedzą potoczną, własne przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu • dobry (db; 4,0): zastosowanie odpowiedniego (naukowego, prawniczego) słownictwa, trafny i celowy dobór wątków, logiczne i adekwatne wypowiedzi/komentarze, unikanie spekulacji, możliwe drobne uchybienia polegające na podpieraniu się wiedzą potoczną, własne przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu • dostateczny plus (+dst; 3,5): zastosowanie odpowiedniego (naukowego, prawniczego) słownictwa, dostatecznie trafny dobór wątków do prezentacji, możliwe drobne uchybienia w wypowiedzi/komentarzach, unikanie spekulacji, możliwe drobne uchybienia polegające na podpieraniu się wiedzą potoczną, przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu • dostateczny (dst; 3,0): zastosowanie odpowiedniego (naukowego, prawniczego) słownictwa, dostatecznie trafny dobór wątków, możliwe uchybienia w wypowiedzi/komentarzach, przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć • niedostateczny (ndst; 2,0): poważne błędy merytoryczne, braki w odwołaniach do źródeł i słownictwa, wykorzystanie wyłącznie wiedzy potocznej
Ćwiczenia	aktywna praca na konwersatoriach, rozwiązywanie kazusów, praca nad treścią projektów pism procesowych, zaliczenie egzaminu

Literatura

Obowiązkowa

1. I.Sierpowska, Pomoc społeczna komentarz Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2017
2. M. Andrzejewski (red.), K.Jadach Prawna ochrona rodziny. Skrypt dla studentów pedagogiki i innych nauk społecznych, Warszawa 2018
3. A.Haak-Trzuskowska, H.Haak, Opieka i kuratela komentarz do art. 145-184 kro oraz związanych z nimi regulacji kpc (art. 516, 518, 520, 573-574, 590-598, 599-602, 604-605) wyd.2, C.H.Beck, 2021
4. Z. Radwański, A.Olejniczak Prawo cywilne – część ogólna C.H.Beck Warszawa, 2021

Dodatkowa

1. T.Smyczyński, M.Andrzejewski Prawo rodzinne i opiekuńcze. Wyd.. C.H.Beck Warszawa 2020
2. L.Florek, Ł.Pisarczyk, Prawo pracy. C.H.Beck 2019
3. M.Wierzbowski (red.), Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne, CH.Beck, 2019
4. S.Spurek, Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Komentarz, Wolters Kluwer, 2021

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do zajęć	30
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	10
Przygotowanie do egzaminu	35
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PSO_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do komunikowania się z otoczeniem, przekazywania i obrony wartości uznawanych w pracy socjalnej, wypowiadania się w ważnych sprawach społecznych
PSO_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do Identyfikowania i rozstrzygania dylematów etycznych i trudności organizacyjnych związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego
PSO_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do tworzenia (współtworzenia) podmiotów sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego w obszarze pracy socjalnej i pomocy społecznej
PSO_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do poszukiwania wiedzy istotnej dla świadczenia pracy socjalnej i krytycznego jej oceniania
PSO_K2_U01	Absolwent/ka potrafi wykorzystać wiedzę do opisu, interpretacji i wyjaśniania procesów społecznych istotnych dla pracy socjalnej przy pomocy pojęć i teorii stosowanych w naukach społecznych
PSO_K2_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się normami i zasadami prawnymi i etycznymi w celu rozwiązywania problemów społecznych
PSO_K2_U04	Absolwent/ka potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do rozwiązywania trudności w świadczeniu pracy socjalnej
PSO_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie istotę i osobliwość nauk społecznych, charakter pracy socjalnej jako działalności naukowej i praktycznej w odniesieniu do stosowanych metod/technik, a także jej powiązania z innymi dyscyplinami wiedzy
PSO_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie normy prawne, zawodowe, etyczne, moralne obszary pracy socjalnej i pomocy społecznej oraz genezę, specyfikę i zmiany w sposobach ich działania
PSO_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie system pomocy jednostkom i grupom z wykorzystaniem zasad pracy socjalnej, pomocy społecznej i usług socjalnych z uwzględnieniem konieczności podejmowania działań nadzwyczajnych
PSO_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie zasoby i funkcjonowanie infrastruktury pomocy społecznej oraz systemu wsparcia społecznego w odniesieniu do aktualnych potrzeb i problemów społecznych oraz kierunków polityki społecznej